

думки у її різноманітних проявах, а й розвиток усвідомлення справедливого підходу до її втілення.

Отже, здобувачі вищої освіти стають частиною навчального співтовариства, коли вони навчаються. Загальною метою академічної свободи та академічної доброчесності є свобода вираження думки у здобувачів вищої освіти на основі вивченої ними інформації та набуття певних спеціалізованих знань. Академічна доброчесність у свою чергу є дієвою гарантією для становлення відповідальних спеціалістів.

Список посилань

1. Савчин М.В. Академічна свобода та право індивіда на розвиток (про формування світу ідей та обмін ними). *Університетські наукові записки*. 2019. № 69–70. С. 6–26. URL: <http://surl.li/liybi>
2. Academic freedom. *Encyclopaedia Britannica*. 2023. URL: <https://www.britannica.com/topic/academic-freedom>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. 2017. № 38-39. Ст. 380.
4. Darrell M. West. Why academic freedom challenges are dangerous for democracy. *Brookings*. 2022. URL: <http://surl.li/liybn>
5. What is academic integrity? *Tertiary Education Quality and Standards Agency*. 2022. URL: <http://surl.li/liycf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-109>

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кузьменко А. О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології, перекладу
та професійної мовної підготовки
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

Структурні компоненти педагогічної системи визначають як «основні базові характеристики педагогічних систем сукупність яких, власне, утворює ці системи та відрізняє від усіх інших (непедагогічних) систем» [16, с. 13]. Функційні компоненти – це «стійкі базові зв'язки

провідних структурних компонентів, що виникають у процесі діяльності керівників, педагогів, учнів, що зумовлюють рух, розвиток, удосконалення педагогічних систем і внаслідок цього стійкість, їхню життєстійкість, виживання» [4, с. 13].

Базисом концептуальної моделі професійної підготовки О. Дубасенюк називає цілемотиваційний, структурний, функціональний, праксеологічний та технологічний блоки [2, с. 107]. Компонентами педагогічної системи Р. Дружененко називає мету, зміст, принципи, методи, прийоми, засоби, форми та результати навчально-виховної діяльності [1, с. 20]. В. Меньяло виокремлює цільовий, методологічний, змістовий, операційний та результативні блоки у системі професійної підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності [5, с. 251]. У той самий час О. Караман, В. Прошкін фундаментальними компонентами педагогічних систем вбачають цільовий, суб'єкт-об'єктний, змістовий, технологічний та результативний [3; 6].

Виходячи з такого розуміння педагогічних систем, її провідних ознак, принципів функціонування та структурних компонентів, маємо можливість визначити систему теорії та практики підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей культури академічної доброчесності у професійній діяльності як цілісну, упорядковану, взаємозумовлену сукупність компонентів (мотиваційно-цільового, суб'єкт-суб'єктного, змістового, середовищного, технологічного, оцінно-результативного), що взаємодіють між собою та соціальним оточенням, уможливають функціонування аксіологічно-сміслового освітнього середовища ЗВО як провідного чинника формування готовності майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності. Схарактеризуємо означені компоненти:

* *Мотиваційно-цільовий* компонент визначає провідну мету, прагнення, цінності, інтереси, переконання, потреби та завдання. Зауважимо, що системоутворювальним чинником системи є саме її мета, якій підкорюються взаємозв'язки всіх компонентів. Провідною метою тут ми визначаємо реалізацію ідей академічної доброчесності майбутніми докторами філософії у процесі їхньої професійної підготовки.

* *Суб'єкт-суб'єктний* компонент системи ілюструє основних суб'єктів, що задіяні в процесі теорії та практики підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності у професійній діяльності, взаємодією між ними на основі діалогічного спілкування. До провідних суб'єктів відносимо: майбутніх докторів філософії, наукового керівника, науково-педагогічний склад випускових кафедр, здобувачів I та II рівнів освіти. До того ж, такі суб'єкти, як здобувач третього рівня освіти та науково-педагогічний

працівник можуть бути частково взаємоінтегровані, оскільки викладачі мають змогу паралельно бути і аспірантами.

* *Змістового компонента* унаочнює конкретні дії з різними суб'єктами системи задля реалізації ідей академічної доброчесності під час різних видів діяльності (педагогічної, наукової, методичної, організаційної) майбутніх докторів філософії.

* *Середовищний компонент* змодельованої нами системи демонструє єдність умов в освітньому-науковому середовищі ЗВО, які стимулюють реалізацію ідей академічної доброчесності майбутніми докторами філософії у професійній діяльності шляхом залучення їх до різних видів активностей, що забезпечується через інтеракцію середовища з різними соціальними інститутами (закладами освіти, науки, громадськими організаціями, міжнародними проектами).

* *Технологічний компонент* системи презентує набір технологій смислового характеру в єдності їхніх форм, методів, засобів, які будуть імplementовані на різних етапах системи теорії та практики підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності у професійній діяльності.

* *Оцінно-результативний компонент* системи віддзеркалює компоненти, критерії та рівні сформованості реалізації ідей академічної доброчесності майбутніми докторами філософії у професійній діяльності.

Список посилань

1. Дружененко Р.С. Роль педагогічного системного підходу в оформленні поняття «Методична система навчання мови». Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. 2018. С. 17–23.

2. Дубасенюк О. Підготовка докторів філософії у сфері педагогічної освіти. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін. Суми. СумДПУ ім.. А.С.Макаренка. 2019. С. 105–108.

3. Караман О. Л. Теорія і методика соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми засудженими в пенітенціарних закладах України : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.05. Луганськ, 2013. 440 с.

4. Кузьмина Н. В. Методы системного педагогического исследования : учеб. Пособие. М. : Народное образование. 2002. 208 с.

5. Меньяло В.І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: дис...д.пед.н. 13.00.04. теорія і методика професійної освіти. Запоріжжя. ЗНУ. 2020 756 с.

6. Прошкін В.В. Педагогічна система як предмет наукового дослідження. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2015. Вип. 4. С. 7–12.